

SYKONSEPT 68

Ocak-Mart 2017 Yılı: 13 Sayı: 68 Üç ayda bir yayınlanır.

Yeni Gümrük Kanunu Tasarısının Getireceği
Yenilikler • **Bağlayıcı Tarife** • Dış Ticaret
• **Geçici İthalat Rejimi**

Editörden

Değerli SYKONSEPT okurları,

Sizlerle buluşmanın 13. yılını kutlayan yayıнымızda, geçirdiğimiz yılları güzelliklerle anıp her yeni yıla iyi dileklerle girmek her zaman âdetimiz oldu. Ne yazık ki Türkiye, 2016 kapanışını kapkara günlerle yaparken, hepimizin içi fazlaca buruk...

Yurdun her yerinde yapılan hain saldırılarda canlarını kaybeden ve yaralanan tüm insanlarımız için yastayız. Türkiye'nin bölünmeye değil birlik olmaya ihtiyacı olduğu bu dönemde, herkesin ve her kesimin barışçıl ve akılcı biçimde birbirine destek olması gerekiyor.

Bir yandan yaşanan iç huzursuzluklar, bir yandan bastıran ekonomik sıkıntılar elbette hepimizi sarsıyor ancak gelecek, her zaman olduğu gibi bizlerin ellerinde.

Aydınlık bir 2017 dileğiyle...

Saygılarımızla

444 4 SYK
DÖRTDÖRTLÜK SYK
www.syk.com.tr
info@syk.com.tr

SYK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ A.Ş.

Acıbadem Mah. Haydar Yücebaş Sok. No: 17
34718 Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 330 94 00 **Faks:** 0216 330 94 01

SYKONSEPT

Yıl: 13 **Sayı:** 68. Üç ayda bir yayınlanır. Ulusal Süreli Yayın.
SYK Gümrük Müşavirliği A.Ş. adına **İmtiyaz Sahibi:** A. Baybars Soyak
Yazı İşleri ve Tasarım: Deniz Yakın **Renk Ayırımı ve Baskı:** Dönüşüm Matbaa

SYKONSEPT, doğa dostu, %100 geri dönüşümlü Cyclus kâğıtları kullanılarak basılmaktadır.

Savaş Özdoğan
SYK Gümrük Müşavirliği
Genel Müdür Yardımcısı
Gümrük Müşaviri

Yeni Gümrük Kanunu Tasarısının Getireceği Yenilikler

Topluluk Gümrük Kodunu yeniden düzenleyen ve "Birlik Gümrük Kodu" (BGK) olarak adlandırılan Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tüzüğü, 1 Mayıs 2016 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Birlik Gümrük Kodu ile gümrük işlemlerinin standartlaştırılması, basitleştirilmesi ve kolaylaştırılması, tüm gümrük işlem ve süreçlerinin tamamen elektronik ortamda yürütülmesinin sağlanması, tüm üye ülkelerin elektronik sistemlerinin uyumlaştırılması, güvenilir firmalara (yetkilendirilmiş yükümlü) önemli kolaylıklar getirilmesi ve teminata konu gümrük işlemlerinin genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Gümrük Birliğine ilişkin 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı hükümleri uyarınca ve Avrupa Birliği (AB) üyeliğine yönelik müktesebat uyumu çerçevesinde, Birlik Gümrük Kodu hükümlerine uyum yükümlülüğümüz bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Birlik Gümrük Kodu hükümlerinin ulusal mevzuatımıza yansıtıldığı yeni bir Gümrük Kanunu hazırlanmasına yönelik çalışmalar kapsamında 228 maddeden oluşan yeni Gümrük Kanunu taslağı hazırlanmıştır.

Yeni Gümrük Kanunu tasarısına genel hatlarıyla bakmak gerekirse; yeni tasarıda risk kriterlerine, bilgisayar veri

işleme tekniğine, kağıtsız ortamda gümrük işlemlerine, bilgi gizliliğine, paylaşımına ve depolanmasına, yetkilendirilmiş ekonomik operatör (AEO) uygulamasına, izin ve kontrollerde gümrük idarelerinin yetki ve etkinliğinin artırılmasına özel bir önem verildiği görülmektedir.

Cezai hükümler yeni tasarıda aynen korunmuştur.

Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi kaldırılarak, bu rejim kapsamında uygulanan bazı işlemler Dâhilde İşleme Rejimi kapsamına alınmıştır.

Kanun tasarısına alınmış pek çok hükmün uygulamasının yönetmelik gibi ikinci düzenlemelere bırakılmış olduğunu görmekteyiz. Bu anlamda tasarının kanunlaşmasından sonra çıkarılacak yönetmelik ve ikinci düzenlemeler uygulama yönünden fevkalade önem arz etmektedir.

Tasarının tanımlar başlıklı üçüncü maddesinde mevcut 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nda olmayan yeni tanımlara yer verildiği görülmektedir.

Öncelikle Gümrük Rejimi tanımına, Serbest Dolaşıma Giriş, Özel Rejimler ve İhracat Rejimi sokulmuştur. Ayrıca ekonomik operatörün ne olduğu tanımlanmıştır. Gümrük Yükümlülüğü tanımı yerine Vergi Yükümlülüğü kavramı getirilmiştir.

Mevcut yasanın 3. maddesinin 25. fıkrasındaki risk yönetimi deyimini yeni tasarıda 38. maddede daha ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Mevcut yasanın 3. maddesinin 15. fıkrasında, gümrük rejimleri olarak 8 tane rejim sayılmakta ve 5 tanesi ekonomik etkili gümrük rejimleri iken, yeni tasarının 155. maddesinde;

ÖZEL REJİMLER adı altında;

- * Transit,
- * Gümrük antrepo ve serbest bölgeleri kapsayan Depolama,
- * Geçici kabul ve nihai kullanımı kapsayan Özel Kullanım,
- * Dâhilde ve hariçte işlemeyi kapsayan İşleme rejimleri toplanmıştır.

Yeni tasarinin 155-163. maddelerinde özel rejimler için izin alma şartlari, kayıt, ibra vb. konular müsterek hükümler olarak anlatılmaktadır.

Bilgi paylaşımı ve verilerin korunması konusu yeni tasarıda çok önem arz etmiş ve 17. maddenin konusunu teşkil etmiştir. Gümrük Mevzuatı kapsamına giren faaliyette bulunan kişilerin yapacakları beyan, başvuru ve kararlara ilişkin tüm işlemler, bilgilerin depolanması dâhil, elektronik veri işleme tekniği yolu ile yapılacaktır. Buna ilişkin usul ve esaslar ve istisnalar yönetmelikle belirlenecektir.

Mevcut yasanın 13. maddesindeki bilgi ve belgelerin saklama süresi ile ilgili hükümler, yeni tasarinin 41. maddesinde yer almaktadır. Yeni tasarıyla ilgili kişiler bilgi ve belgeleri "Gümrük İdaresince erişilebilir ve kabul edilebilir şekilde" saklamak zorundadır.

Gümrük İdaresi ile ekonomik operatörler arasında bilgilerin değişimi olabileceği 18. maddede anlatılmıştır.

Risklerin tespiti ve önlenmesinde karşılıklı işbirliği amacıyla Gümrük İdareleriyle şirketler arasında yazılı mutabakat ile bilgi değişimi yapılabilecek, şirketlerin bilgisayar sistemlerine Gümrük İdaresi tarafından erişim sağlanabilecektir.

Bağlayıcı tarife ve menşe bilgisi verilmesi ile ilgili konular mevcut kanunun 9. maddesindeyken yeni tasarıda 30-32. maddelerde düzenlenmiştir. Buna göre Gümrük İdarelerinden alınan bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe

bilgisi kararlarının geçerlilik süresi mevcut yasada 6 yıl iken yeni tasarıda 3 yıla indirilmiştir.

Tasarinin 57. maddesinde basitleştirmeler başlığı altında Gümrük İdarelerinin başvuru üzerine gümrük beyannamesinin tescil edildiği tarihte hesaplanamayan kıymetin özel kriterlere göre izin verilebileceği hüküm altına alınmıştır. Buna ilişkin usul ve esaslar, yönetmelik ile belirlenecektir.

Yeni tasarinin 179. maddesinde geçici kabul rejiminde esyanın 2 yıllık yurttan kalma süresinin 10 yıla kadar uzatılabileceği hükmü getirilmiştir.

Yeni tasarinin 183-189. maddelerinde yer alan Dâhilde ve Hariçte rejimlerinde izin mercileri Gümrük İdareleri olarak belirlenmiştir. Bu düzenleme yeni tasarinin getireceği en önemli değişiklik olarak dikkat çekmektedir.

Gümrük Kanunu'nun 57. maddesinde yer alan Fikrî ve Sınai Mülkiyet Hakları, 7-14. maddelerde düzenlenmiştir. Yeni tasarı ile Gümrük İdaresinin eşyayı re'sen alıkoyma süresi 3 günden 4 güne çıkarılmıştır. Çabuk bozulabilir esyada bu süre yine 3 gündür.

Yeni tasarinin 10. maddesinde, mevcut kanunda yer almayan yeni bir hüküm getirildiği görülmektedir. Buna göre posta veya hızlı kargo yoluyla gönderilen küçük sevkiyatlarda fikrî ve sınai mülkiyet haklarının ihlâl edildiğinden şüphe duyulduğunda, bu esyanın gümrük işlemleri Gümrük İdaresince durdurulabilir veya eşya alıkonulabilir.

Tasarının 111-116. maddelerinde Eşyanın Geçici Depolanması hükümleri yer almaktadır. 112. madde ile geçici depolama beyanı mecburiyeti ve şartları hüküm altına alınmıştır. 113. maddeye göre 30 gün içinde işlem görmemesi hâlinde, beyan iptal olunacaktır. 116. maddeye göre her halükarda geçici depolanan eşyanın bir gümrük rejimine tâbi tutulması veya yeniden ihraç edilmesine ilişkin işlemlerin eşyanın gümrüğe sunulduğu tarihten itibaren 90 gün içinde tamamlanması gerekmektedir.

Tanımlar bölümü olan 3. maddede tanımlanan ekonomik operatörlerin yetkilendirilmiş ekonomik operatör (YEO) statüsünü alabilme şartları yeni tasarının 33-34. maddelerinde anlatılmıştır. Burada dikkat çeken husus, mevcut yasada ve ilgili gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması yönetmeliğinde Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsü olarak tanımlanan firmalar, yeni tasarıda Yetkilendirilmiş Ekonomik Operatör (YEO) olarak geçmektedir. Bu arada OKSB ile ilgili olarak yeni yasada herhangi bir düzenlemenin yada yollamanın yer almadığı görülmektedir.

Tasarının 33. maddesine göre AEO tabiri YEO olarak değiştirilmiştir. Ayrıca Türkiye dışında yerleşik olup denklığı bakanlıkça kabul edilen AEO'lara karşılıklılık esasına bağlı olarak Türkiye içinde belgenin sağladığı kolaylıklardan yararlanma hakkı tanınmıştır. Karşılıklılık esas çerçevesinde Türkiye'deki AEO'lar da yabancı ülkelerde aynı haklara sahip olarak işlem yapabileceklerdir.

Yeni tasarının 77. maddesinde, YEO şartlarını yerine getiren operatörlere indirilmiş tutarlarda kapsamlı teminat kullanma veya teminat vermeme izni verilebilmektedir. Yine YEOS tanınan kişilere başvuruları hâlinde, indirilmiş tutarda kapsamlı teminattan faydalanma izni verilebilecektir.

Yeni tasarının 135. maddesinde YEO için "Merkezi Gümrükleme" adı altında yeni bir uygulamaya yer verilmektedir. Buna göre Gümrük İdareleri, YEOS tanınan kişilere başvurmaları hâlinde gümrük beyannamesinin eşyanın sunulduğu Gümrük İdaresi yerine YEO'un yerleşik olduğu yerdeki Gümrük İdaresine verilmesine izin verilebilecektir. Bu sisteme göre AEO'lar Türkiye'de gümrüğe sundukları eşyanın beyannamesine yerleşik oldukları ülke Gümrük İdaresine verebilecekler ve gerekli tüm kontroller ile vergilerin tahsilatı, bu ülke Gümrük İdaresi tarafından sağlanabilecektir.

Yeni tasarının 137. maddesinde "Öz Değerlendirme" yer almaktadır. Bu madde ile YEOS tanınan kişilere gümrük işlemlerini yerine getirme, vergileri belirleme ve gümrük gözetiminde belirli kontrolleri gerçekleştirme izni verilecektir. Öz Değerlendirme uygulamasının dolaylı temsil yetkisi kullanan gümrük müşavirlik şirketleri

yönünden önem arz edeceği düşünülmektedir. Mevcut yasanın 35. maddesinde yer alan giriş özet beyan konusu yeni tasarıda 99-102. maddelerde düzenlenmiştir. Yeni tasarıda EO'nun bilgisayar sisteminden gerekli özet beyan bilgilerine erişilmesi mümkün olan hâllerde giriş özet beyan yerine bir bildirimde bulunulması kabul edilebilecektir. Ayrıca deniz veya hava aracının varışına ilişkin bilgiye Gümrük İdaresi erişebilirse, varış bildirimi istenmeyebilecektir.

AEO'lara kayıt yoluyla beyan hakkı, yeni tasarıda yer almıştır. Buna göre eşya beyan sahibinin kayıtlarına girdiği anda serbest bırakılmış sayılacaktır. Eşyanın ayrıca gümrüğe sunulması söz konusu olmayacaktır.

Yeni tasarının 24. maddesinde Gümrük İdarelerinde bir karar verilmesine talep eden kişinin başvurusunun alındığı tarihten itibaren 30 gün içinde incelenmesi ve en geç 120 gün (4 ay) içinde Gümrük İdaresince karar alınması ve başvuru sahibine bilgi verilmesi hüküm altına alınmıştır.

Tasarının 26-27. maddelerinde muhatabının lehine alınan lehte kararların geri alınma ve kaldırılması veya değiştirilmesi anlatılmıştır.

Yeni tasarının Gümrük İdarelerinde iş takibi başlıklı 200. maddesinin 3. fıkrasında "kara, deniz ve hava yolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemlerine doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler" hükmü yer almaktadır. Buna göre transit işlemlerinde kara, deniz ve hava yolu işletmeleri ile taşıyıcılara doğrudan temsil yetkisi tanınmaktadır.

Tasarının 72. maddesi ile "İhtiyari Teminat" uygulaması getirilmiştir. Teminat verilmesinin ihtiyari olduğu hâllerde Gümrük İdareleri, ithalat veya ihracat vergilerini belirlenen süre içinde ödenmeyeceğini öngörüyorsa teminat verilmesini isteyebilecektir.

Mevcut yasanın 71/1-c maddesinde yer alan "kayıt yoluyla ithalat", yeni tasarıda 136. maddede "kayıt yoluyla beyan" başlığı altında anlatılmaktadır. Buna göre Gümrük İdareleri, beyan sahibinin elektronik sistemindeki beyanname bilgilerine erişebilmesi şartıyla basitleştirilmiş beyan da dâhil, kayıt yoluyla beyan yapılmasına izin verebilir. Ayrıca maddede sayılan şartları beraberce karşılaması hâlinde YEO'lar için eşyanın sunulmasını istemeyebilir.

Mevcut yasanın 77. maddesinde yer alan "Nihai Kullanım" yeni tasarıda özel rejimler altında "Nihai Kullanım Rejimi" olarak 181. maddede anlatılmaktadır.

Mevcut yasanın 192. maddesinde yer alan "Müşterek ve Mütessesil Vergi" yükümlülüğü yeni tasarının 67.

maddesinde de yer almıştır. Ayrıca 209. maddedeki Gümrük Müşavirlerinin Sorumluluğu bölümünde "Müşterek ve Müteselsil Vergi Hükümlülüğü"ne yer verilmiş olduğu görülmektedir.

Öte yandan; yeni tasarıda gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarıyla ilgili 206. maddede müşavir ve müşavir yardımcılığı için mevcut yasada en fazla 3 olan sınava girme hakkı, yeni tasarının bu maddesi ile en fazla 5 hak olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan; yeni tasarının "Gümrük Müşavirliği Faaliyetlerinde Tâbi Olunacak Esaslar" başlıklı 210/5 maddesiyle; gümrük müşaviri olmayan kişilerin gümrük müşavirlik şirketlerine ortak olamayacağı, yönetim organında görev yapamayacağı ve şirketi temsil ilzam yetkisinin verilemeyeceği hükmü getirilmiştir.

Mevcut yasanın 202-207. maddelerinde yer alan teminat konusu, yeni tasarının 70-80. maddelerinde hüküm altına alınmıştır.

Mevcut yasada "teminat vergiler tutarının %20 fazlasıyla yükümlü veya hükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir" hükmüne karşın, yeni tasarıda %20 fazlalık yer almamaktadır.

1000 EUR'u geçmeyen vergiler için teminat alınmaması konusunda Gümrük İdareleri yetkili kılınmıştır.

Mevcut yasada kabul edilecek teminatlar arasında "kefil

taahhütnamesi" yok iken yeni tasarının 73. maddesinde bu konuya yer verilmiş ve 76. maddesinde kefil başlığı altında düzenlenmiştir. Buna göre kefil, güvence altına alınmış ithalat veya ihracat vergilerini ödemeyi yazılı olarak taahhüt eden bir kredi kuruluşu, finans kurumu, sigorta şirketi veya bakanlıkça kabul edilen başka bir kişi olabilir. Bu madde ile birlikte, özellikle NCTS kapsamındaki transit işlemlerindeki tereddütlerin ortadan kalkacağı düşünülebilir.

Mevcut yasada 210-217. maddelerde yer alan vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması konuları yeni tasarıda 89-94. maddelerde anlatılmıştır. Yeni tasarıda 3 yıllık süre korunmuştur. Ayrıca eşyanın ayıplı veya sözleşme hükümlerine aykırı olması hâlinde 1 yıl içinde esyaya ilişkin ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması esası getirilmiştir.

Yeni tasarıda gümrük beyannamesi "Standart Gümrük Beyannamesi" ve "Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi" adları altında ayrıma tâbi tutulmuştur. Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli olan "Destekleyici Belgeler" Gümrük İdaresinde izin verilmiş olması kaydıyla operatörler tarafından düzenlenebilecektir. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecektir.

Yeni tasarının 128. maddesi uyarınca basitleştirilmiş beyan yada kayıt yoluyla beyan ile tamamlayıcı beyan birlikte tek bir beyan sayılmaktadır.

Eşyanın gümrüğe sunulmaksızın ve Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeksizin bir gümrük rejimine tâbi tutulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Eşya Türkiye'ye gelmeden beyanda bulunma hakkı getirilmiş olmaktadır. Ancak beyanın verilmesinden itibaren 30 gün içinde eşya gümrüğe sunulmazsa beyanname verilmemiş sayılacaktır.

Mevcut yasanın 181-194. maddelerinde yer alan "gümrük yükümlülüğü" konusu, yeni tasarinın 60. ve sonrasındaki maddelerinde ithalat ve ihracat ayrimına göre "Vergi Yükümlülüğü" başlığı altında anlatılmaktadır. Yeni tasarıda da ithalatta "Vergi Yükümlülüğü", gümrük beyannamesinin tescil tarihi ile başlamaktadır.

Yeni tasarinın 171-177. maddelerinde, serbest bölgeler bir gümrük rejimi olarak öngörölmüş ve Gümrük İdarelerinin serbest bölgelerdeki denetim ve kontrol yetkileri artırılmıştır. Tesis inşası dâhil birçok konuda izin yetkisi Gümrük İdarelerine ait olacaktır.

Mevcut Gümrük Kanunu'nun 155. maddesine göre serbest bölgelere getirilen eşyanın gümrüğe sunulması ve beyanname verilmesi zorunluluğu yok iken, yeni tasarinın 173. maddesiyle bazı şartların gerçekleşmesi hâlinde serbest bölgelere getirilen eşyanın gümrüğe sunulması ve gümrük işlemine tâbi tutulması zorunluluğu getirilmiştir.

Mevcut yasanın 242. maddesinde yer alan "itiraz" konusu yeni tasarinın 35. maddesinde yer almaktadır. Yeni tasarıda itiraz başvurusunda bulunulmasının itiraz konusu kararın uygulanmasının askıya alınması sonucunu doğurmayacağı, 36. maddede hüküm altına alınmıştır.

Gümrük İdaresine yapılan itirazlarda, itiraza konu "Kararın Askıya Alınması Sistemi" getirilmiştir. İdari yargılamadaki yürütmeyi durdurma kararı gibi Gümrük İdareleri de şartların oluşması hâlinde yürütmeyi durdurabilecek, itiraza konu kararı askıya alarak, bir süre uygulamayacaktır. Ancak askıya alınacak karar ithalat ya da ihracat vergilerinin ödenmesini gerektirdiği hâllerde karar, teminat alınması koşuluyla askıya alınabilecektir.

Yeni tasarinın 35/4 maddesinde "yükümlünün itiraz başvurusu neticelenmeden bir dilekçe ile ilgili Gümrük İdaresine itirazından vazgeçerek uzlaşmak istediğini bildirmesi hâlinde itiraz edilmemiş sayılır" hükmü yer almaktadır. Buna göre itirazdan vazgeçmeyi düşünen yükümlü, gerektiğinde bir dilekçe ile başvurarak uzlaşma müessesesini kullanabilecektir. Bu da önemli bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Mevcut yasada 195-201. maddelerde yer alan vergilerin taahhuku, tebliği, ödenmesi konularına yeni tasarıda 81-

88. maddelerde yer verilmiştir. Yeni tasarıda bu konuda en önemli yenilik YEOS (Yetkilendirilmiş Ekonomik Operatör Statusü) tanınan kişilere ait serbest bırakılan tüm eşyaya ilişkin ithalat veya ihracat vergileri tutarı 30 güne kadar tebliğ edilebilecektir. Yani YEOS'lar için vergi ödeme ertelenmesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca ertelenmiş ödemede gecikme faizi veya tecil faizi olmayacaktır. Bu arada yeni tasarıda 3 yıllık zaman aşımı aynen korunmuştur.

Yeni yasanın "İthalat veya İhracat Vergileri Tutarının Fazladan İstenmesi veya Alınması" başlıklı 90. maddesinde, tarife kotası, tarife tavanı veya diğer tercihli tarife uygulamalarından kaynaklanan fazla alınmış vergilerin, gerekli belgelerin sağlanması koşuluyla geri verilebileceği veya kaldırılacağı hükmü yer almaktadır. Mevcut yasada kanunen ödenmemesi gereken vergiden bahsederken, yeni tasarıda ilk defa tarife kotası, tarife tavanı ve tercih tarife uygulamalarından bahsedilmektedir.

Mevcut yasanın 241. maddesinde yer alan usulsüzlük cezası yeni tasarinın 224. maddesinde yer almaktadır. Ayrıca 2, 4, 6 ve 8 kat usulsüzlük cezasının uygulanma durumları izah olunmaktadır.

Mevcut yasada vergi kaybına neden olan işlemlere uygulanacak cezalar 234. maddeden başlayarak 235, 236, 237, 238 ve ayrıca 239. maddelerde yer almasına ve yukarıda anılan maddelerin madde başlığının bulunmamasına karşın, yeni tasarıda yukarıda anılan maddelerdeki cezaların çok güzel bir şekilde ayrı madde başlıkları altında toplandığı görölmektedir. Buna göre;

"Beyanın kontrolü sonucunda bulunan vergi farklarına uygulanacak cezalar" 218. maddede,

"Beyanın kontrolü sonucunda tespit edilen aykırılıklara uygulanacak cezalar" 219. maddede,

"İzinsiz eşya çıkarılmasına, sayımlarda eksik veya fazla çıkan eşyaya uygulanacak cezalar" 220. maddede,

"Giriş özet beyanında eksiklik veya fazlalık" 221. maddede,

"Dâhilde işleme ve özel kullanım rejimlerine beyana aykırılık" 222. maddede,

"Gümrük vergilerinden muaf olan eşyanın gümrük kapıları dışında izinsiz ithal veya ihracı" 223. maddede, hüküm altına alınarak izah olunmuştur.

Gümrük Genel Tebliği (Tarife) (Seri No: 14) - Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) (03.06.2016 t. 29731 s. R.G.) ile tebliğ çıkmıştır.

Bu tebliğ ile

BAĞLAYICI TARİFE

BTB, eşyanın Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılmasına ilişkin olarak, kişinin yazılı veya elektronik talebi üzerine Bakanlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri tarafından verilen idari karardır.

BTB, İstanbul, Ege, Orta Anadolu, Orta Akdeniz, Doğu Marmara ve Uludağ Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri tarafından düzenlenir.

BTB, talep edene ücretsiz olarak verilir. Bununla birlikte, özellikle eşyanın kimyevi tahlili veya ekspertizi ya da talep edene geri gönderilmesi nedeniyle Gümrük İdarelerince yapılan masraflar talepte bulunan tarafından karşılanır.

BTB konusu eşyanın tarife pozisyonunun tespit edilebilmesi için fiziksel veya kimyasal tahlile ihtiyaç duyulduğu takdirde, söz konusu tahlil, teknik imkânların elvermesi hâlinde gümrük laboratuvarlarında, aksi hâlde, eşyanın cinsine göre Gümrük Yönetmeliği'nin 201. maddesine uygun olarak Gümrük İdaresinin belirleyeceği bir üniversitede veya diğer resmî kuruluş laboratuvarlarında yapılır.

Tahlil ücretleri, duruma göre, Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Saymanlık Müdürlüğü'nün ilgili hesabına veya gümrük laboratuvarında söz konusu tahlilin yapılamaması durumunda ilgili üniversite ve diğer resmî kurumların hesabına başvuru sahibi tarafından yatırılır. Tahlil ücretinin yatırılmaması hâlinde BTB başvurusu reddedilir.

BTB Uygulamasının Amaçları

- Sınıflandırma kurallarının doğru ve yeknesak bir şekilde uygulanması suretiyle sınıflandırmanın uyumlaştırılmasını ve böylece dış ticaret rejiminin dış ticaret erbabı arasında doğru ve eşit olarak uygulanmasını sağlamak.

- Beyan sürecini ve gümrük işlemlerini hızlandırmak ve böylece gümrük kontrolünü ve uluslararası ticareti mümkün olduğunca kolaylaştırmak ve dış ticaret işlemlerinin maliyetini azaltmak.

- Ticaret erbabı ile Gümrük İdaresi arasında eşyanın tarife pozisyonundan kaynaklanan ihtilafları azaltmak.

- Gümrük işlemleri sırasında eşyanın sınıflandırılması problemlerinden kaynaklanan zaman kayıplarını azaltmak suretiyle yüksek riskli eşyanın muayenesine ve kontrolüne gümrük işlemleri sırasında yeterli zaman ayrılabilmesini, dolayısıyla gümrük denetimlerinin seçimli ve daha etkin yapılabilmesini sağlamak.

- Dış ticaret erbabına eşyanın Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılmasına ilişkin hukuki geçerliliği olan resmî bir bilgi sağlamak.

- Uluslararası bir ticaret işleminin kârlılığının ve uygulama imkânının önceden tahmin edilebilmesini sağlamak.

Başvuru Yeri ve Şekli

BTB başvurusu, BTB Programına veri girişi yapılması suretiyle elektronik olarak veya Gümrük Yönetmeliği'nin Ek-1'inde yer alan başvuru formu örneğine uygun bir form ile yazılı olarak Yetkilendirilmiş Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne yapılır. Başvuru formu olarak BTB Programına veri girişi yapıldıktan sonra alınan bilgisayar çıktısı da kullanılabilir. BTB başvurusunun form ile yazılı olarak yapılması hâlinde, ekinde yer alan tüm belgeler ve eşyanın teşhisini sağlayacak nitelikteki değişik açılardan çekilmiş fotoğraflar kağıt nüshası ile birlikte ayrıca dijital ortamda başvuru yapılan bölge müdürlüğüne sunulur.

Yükümlünün elektronik ortamda başvuru yapabileceği Bağlayıcı Tarife Bilgisi Başvuru modülü devreye alınmıştır. <http://uygulama.gtb.gov.tr/btbbasvuru> adresinden veya e-işlemler > BTB e-Başvuru adresinden ulaşılabilir.

Başvuru Yapılamayacak Eşya

Gümrük Yönetmeliği'nin 196. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan tarife pozisyonlarına giren eşyadan perakende satılacak hâle getirilmiş ambalajlarda

olmayanları için BTB başvurusu yapılamaz. Eşyanın bu kapsamda olduğunun sonradan anlaşılması hâlinde başvuru reddedilir. (2) Üzerlerinde veya ambalajlarında ayniyetini tespiti yarayacak bilgileri haiz olmayan eşyaya dair başvurular, ayniyet tespitinin fizikî olarak da mümkün olmaması hâlinde reddedilebilir.

Ayrı Başvuru Konusu Yapılacak Eşya

BTB başvurusu sadece bir kalem eşya için yapılır. Bir kalem eşya deyiminden Türk Gümrük Tarife Cetvelinde aynı tarife pozisyonu alt açılımında bulunan ve aynı yasal ya da tercihli vergi oranına tâbi olan eşya anlaşılır.

Bilgi Edinme

Yetkilendirilmiş Bölge Müdürlüğü, başvurunun BTB verilmesi için gerekli bilgi ve belgeleri içermediği kanaatine vardığı takdirde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir.

Başvuru sahipleri, başvurularının işlem durumu hakkında BTB Programından bilgi edinebilirler. Elektronik başvuruların reddedilmesi durumunda başvuru sahibine ayrıca tebligat yapılmaz.

Başvurunun İçeriği

- Hak sahibinin adı ve adresi
- Başvuran kişinin hak sahibi olmaması durumunda başvuranın adı ve adresi
- Eşyanın Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin belirlenmesini sağlayacak ayrıntılı tanımı
- Sınıflandırılacak eşyanın hak sahibince daha önce ithal veya ihraç edilmiş olması hâlinde buna ilişkin gümrük beyanname ve eklerinin fotokopisi
- Eşyanın Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin doğru şekilde saptanmasında Gümrük İdaresine yardımcı olacak eşyaya ait numuneler, fotoğraflar, planlar, krokiler ya da mevcut diğer belgeler (yabancı dilde

basılmış olanlarının yeminli tercüme bürolarınca onaylı tercümeleri)

- Gizli tutulması istenilen hususlar varsa bunlara ilişkin bilgi

Başvuru Bilgilerinin Doldurulması

Başvuru ekranında ve formda yer alan kutular aşağıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda doldurulacaktır.

Başvuru Sahibi: Adı ve Adresi (Zorunlu)

Bu kutuya başvuru sahibinin adı, adresi ile telefon ve faks numarası yazılır.

Hak Sahibi: Adı ve Adresi (Zorunlu)

Bu kutuya hak sahibinin adı, adresi ile telefon ve faks numarası yazılır.

Gümrük Tarife Cetveli (Zorunlu)

Eşyanın sınıflandırılmasının istendiği Gümrük Tarife Cetveli bu kutuda yer alan kutucuğa X işareti koyarak belirtilir. (Hâlihazırda yürürlükte sadece Türk Gümrük Tarife Cetveli bulunduğundan, bu cetvelin yanındaki kutucuk işaretlenecektir).

Eşyanın Ayrıntılı Tanımı (Zorunlu)

Eşyanın gümrük yetkilileri tarafından teşhisini ve Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılacağı tarife pozisyonunun tespit edilebilmesi için eşyanın mümkün olduğunca ayrıntılı tanımı yazılır. Bu kutuda eşyanın tam bileşimi, bu bileşimi tespit etmek için kimyasal analiz yapılması gerekiyorsa kullanılan tahlil metotları, üretim süreci, eşyanın parçaları dâhil kıymeti ve eşyanın kullanım alanı gibi ayrıntılar verilir.

Ticari İsimlendirme ve Ek Bilgi (Zorunlu)

Bu kutuya eşyanın ticari markası, model numarası vb. bilgiler ile eşyaya ilişkin verilebilecek ek bilgiler yazılır.

Eşyanın Tarife Pozisyonunun Tespiti için Başvuruya Eklenen Ekler (Zorunlu)

Bu kutuda başvuruya eklenenler uygun kutucuklara X işareti koyarak belirtilir.

Eğer başvuru ekinde eşyanın numunesi sunulduysa uygun kutucuğa X işareti koyarak numunenin iadesinin istenilip istenilmediği belirtilir.

Öngörülen Sınıflandırma (İsteğe Bağlı)

Eşya için öngörülen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu belirtilir.

Beyan (Zorunlu)

Form ile yapılan başvurularda beyan dikkatlice okunur, imzalanır ve tarih atılır. Elektronik başvuru yapılması durumunda e-imza tatbik edilir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisinin Verilmesi ve Kullanılması Heyet Oluşumu ve İşleyişi

BTB başvurusunun, görevli personelin başvuruyu kabulünden sonra bölge müdürü tarafından görevlendirilecek bir bölge müdür yardımcısı başkanlığında bir gümrük müdürü veya şube müdürü ve üç muayene memurundan oluşacak heyet tarafından incelenmesi ve değerlendirilmesi neticesinde, BTB konusu eşyanın sınıflandırıldığı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu tespit edilir ve tutanağa bağlanır.

BTB başvurusuna konu eşyanın gümrük işlemlerinin başvuruyu kabul eden bölge müdürlüğünün kendi bağlantısı olmayan ihtisas gümrüğü görev alanına girmesi hâlinde, ihtisas gümrüğünün bağlı bulunduğu bölge müdürlüğünün görüşü alındıktan sonra BTB kararı verilir.

Yetkilendirilmiş Bölge Müdürlükleri, BTB konusu eşyanın sınıflandırılmasında tereddüt ettikleri hususlar hakkında istişarede bulunabilirler.

Kararın Duyurulması ve Yapılacak İşlemler

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre belirlenen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu, BTB veri tabanına girilir ve karar hak sahibine mümkün olan en kısa zamanda Gümrük Yönetmeliğinin Ek-2'sinde yer alan formun hak sahibi nüshası ile bildirilir. Bu formda gizlilik esasına göre verildiği kabul edilen hususlar ve verilen BTB'ye karşı Gümrük Kanunu'nun 242. maddesi hükümleri çerçevesinde itiraz yolunun açık olduğu belirtilir.

BTB konusu eşyanın gümrüğe sunulması esnasında sınıflandırmasını etkileyebilecek hâller varsa, bölge müdürlüğünce buna ilişkin uyarılar *BTB Programındaki Eşyanın Gümrük İşlemleri Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar* kutusuna yazılır.

BTB'nin, başvuru alındıktan sonra 3 ay içinde sonuçlandırılmasının mümkün olmadığı takdirde, Gümrük İdaresi bu sürenin bitiminden önce, gecikmenin nedenini açıklayarak bilginin verilmesi için gerekli gördüğü ek süreyi belirtir.

BTB bildirimini aşağıdaki hususları içerir:

- Hak sahibinin adı ve adresi
- Başvuru referans numarası
- BTB referans numarası
- BTB'nin geçerliliğinin başlama tarihi
- Eşyanın sınıflandırıldığı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
- Eşyanın ayrıntılı tanımı
- Eşyanın ticari ismi ve ek bilgi
- Sınıflandırmanın gerekçesi

Bağlayıcı Tarife Bilgisinin Hukukî Etkisi Kararın bağlayıcılığı

Gümrük İdarelerince, geçerli bir BTB'ye konu eşya ile aynı olduğu tartışmasız olan eşya için BTB'deki tespit doğrultusunda sınıflandırma yapılması gerekmektedir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 9. maddesinin 7. fıkrasında belirtilen haktan sadece hak sahibi yararlanabilir.

Ayniyat Uygunluğu

BTB, Gümrük İdarelerini sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar. Bunun için, beyan sahibinin gümrük işlemleri sırasında beyan edilen eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu kanıtlaması zorunludur.

Geçerlilik Süresi

BTB, veriliş tarihinden itibaren 6 yıl geçerlidir.

Yeniden İnceleme

Bakanlık veya BTB'yi düzenleyen bölge müdürlüğü menfaati bulunan üçüncü kişilerin başvurusu üzerine veya re'sen geçerli bir BTB'yi yeniden incelemeye alabilir ve inceleme sonucuna göre BTB'yi iptal edebilir.

Geçersizlik ve İptal Şartları

BTB;
Gümrük Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,

Dünya Gümrük Örgütü'nün uymakla yükümlü bulunduğumuz nomanklatür, izahname ve tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarındaki bir değişikliğe uymaması,

BTB'nin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi durumlarında geçerliliğini yitirir.

Talep edenin verdiği yanlış ve eksik bilgiye dayanan BTB iptal edilir.

İtiraz

BTB'ye, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 242. maddesi hükümleri çerçevesinde itiraz edilebilir.

Ümit Mutlu

SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmeni

Ihracat Nedir?

Ihracat, bir ülke sınırları içerisinde serbest dolaşımda bulunan (bu ülkede yetiştirilen, üretilen veya başka ülkelere ithal edilmiş) malların ve hizmetlerin başka ülkelere satılması/gönderilmesi anlamına gelmektedir. Dar anlamda ihracat ise yabancılara ya da Türkiye dışında yerleşik Türklere yapılan mal satışlarını ve bu amaçla malların yurt dışına gönderilmesi ifade etmektedir.

Kimler ihracat yapabilir?

Gerçek ya da tüzel kişi tacirleri ile esnaf ve sanatkârlar gerçek usulde vergi mükellefi olmaları (tek vergi numarasına sahip olmaları) ve ilgili ihracatçı olmak için herhangi bir belge veya izin sertifikası sahibi olmak gerekmektedir.

İthalat nedir?

İthalat, yurt dışında üretilmiş bir malın, ülkedeki alıcılar tarafından satın alınmasına denir. İthalatın diğer bir adı da dışalımdır ve ihracatın karşısı olarak da tanımlanabilir. Dış ticaret verilerinin en önemli başlıklarından biri olan ithalat, ihracatla beraber bir ülkenin dış ticaret dengesini oluşturur.

İthalat, bir malın, yürürlükteki ithalat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun şekilde başka ülkelere veya serbest bölgelerden Türkiye Gümrük Bölgesine sokulmasını veya müsteşarlıkta ithalat olarak kabul edilecek başka sair giriş ve işlemleri ifade eder.

İthalatçı, ithalat işlemlerini gerçekleştirmek üzere Gümrük İdaresine kayıtlı, kimlik numarasına sahip gerçek kişiler veya Türkiye’de mukim ve vergi numarasına sahip tüzel kişiler ile tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanınan ortaklıkları ifade eder.

Dış Ticarete Kullanılan Belgeler

Sevk Belgesi: Konşimento (Bill of Lading)

Tren, uçak veya gemi ile yapılan taşımacılıkta kullanılan ve malın taşımak üzere teslim alındığını ve varış noktasında konşimento sahibine teslim edileceğini gösteren kıymetli evrak niteliğinde bir belgedir.

Konşimentoda bulunması gereken zorunlu unsurlar şunlardır:

- 1) Düzenleyen kimsenin imzası (taşıyan veya onun yetkili kıldığı kişi)
- 2) Taşıyanın adı soyadı veya ticaret ünvanı
- 3) Taşınan malın cinsi, ölçüsü (sayı,uzunluk vs.) markası ve diğer özelliklerine ait bilgiler
- 4) Tanzim tarihi ve yeri
- 5) Kaç nüsha olarak düzenlendiği

Zorunlu olmasa da konşimentoda bulunması önemli olabilecek unsurlar ise şunlardır;

- 6) Kaptanın adı
- 7) Yükletenin adı
- 8) Gönderilenin adı
- 9) Gemini adı ve uyuğu
- 10) Yükleme limanı
- 11) Boşaltma limanı
- 12) Navlun
- 13) Diğer kayıtlar

Konşimento, genelde deniz taşımacılığında kullanılmaktadır. Hava taşımacılığında ise aynı anlamda ve benzer bilgileri içeren konşimentolar kullanılmaktadır.

Kara taşımacılığında ise "Yük Senedi" kullanılmaktadır.

Sigorta Belgesi

CIF veya CI teslim şekline göre yapılan ihracatta söz konusu olmaktadır. İthalatçının verdiği bilgiler ve talimat doğrultusunda ve ithalatçı hesabına ihracatçı tarafından yaptırılmaktadır.

Ticari Faturalar

Fatura, satılan bir malın niteliği, ölçüsü ile birim satış fiyatını ve toplam bedeli gösteren bir belgedir. Satıcı tarafından düzenlenmekte ve alıcıya verilmektedir.

Proforma Fatura

Anlaşma safhasında ihracatçı tarafından malın birim fiyatının, özelliklerinin ve satış şartlarının yer aldığı, bilgi verme amacını güden bir teklifname niteliğindeki fatura olmaktadır.

Orijinal Fatura

- * Satış işleminin gerçekleşmesinden sonra düzenlenen bir faturadır.
- * Orijinal fatura satış sözleşmesini bekleyen veya satış sözleşmesinin var olduğuna dair kesin karine oluşturan bir belge olmaktadır.
- * İthalat veya ihracatta, gümrük işlemlerinin yapılması ve vergilerin hesaplanması için orijinal fatura gerekmektedir.
- * Orijinal fatura, ihracatçı tarafından banka aracılığı ile ithalatçıya gönderilmektedir.

Navlun Faturası

CF veya CIF satışta, navlun satıcı tarafından ödenmektedir. Mal ile ilgili satış faturasında, navlun tutarı mal bedeline dâhil olarak veya ayrı olarak gösterilebilmektedir. Bu faturaya Navlun Faturası denilmektedir.

Akredif, mal bedeli ile birlikte navlun bedelini de içeriyorsa, konşimento ve diğer sevk belgesi üzerine "Navlun ödenmiştir" kaydının bulunması gerekmektedir.

Diğer Belgeler

Yukarıda belirtilen belgelerden başka ülke mevzuatına, malın özelliğine ve satış sözleşmesine göre başka belgeler de zorunlu olabilmektedir. Bunlar;

Menşe Şahadetnamesi

İhracatçının bağlı bulunduğu Ticaret Odası tarafından tasdik edilen ve ihracat konusu malın menşeyini, yani imal edildiği veya üretildiği ülkeyi gösteren belgedir. (Bu belge Haraçlar Kanunu'na ekli 8 sayılı tarifeye göre harca tâbidir.)

Çeki Listesi

Çeki Listesi, hangi taşıta ne kadar mal yüklediğini, her birim, paket, çuval vs. ağırlığı içermektedir. Gümrük İdarelerince ve hasar hâlinde sigorta şirketlerince istenebilmektedir.

A.TR Dolaşım Belgeleri

Avrupa Topluluğu ülkelerine yapılan ihracatta düzenlenen belgelerdir.

İhracatçı ülkenin Gümrük İdaresi tarafından düzenlenmektedir ve ithalatçıya gümrük indiriminden yararlanma hakkını vermektedir.

A.TR Dolaşım Belgesi, Türkiye'den Topluluğa veya Topluluktan Türkiye'ye doğrudan nakledilen eşya için düzenlenir.

Bu belgeler, ihracatçının bağlı bulunduğu Ticaret Odası tarafından tasdik edilmektedir.

EUR.1. Dolaşım Sertifikası

Türkiye ile EFTA Ülkeleri arasında mevcut olan Serbest Ticaret Anlaşması gereği,

EUR.1. Belgeleri, EFTA Üyesi Ülkelere (İsviçre, Norveç, İzlanda ve Liechtenstein) yapılan ihracatta aranan belgedir.

Bu belge, TOBB-Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı ihracatçının üyesi olduğu odalarca tasdiklenmektedir.

Bu belgenin temininde başvuru ve onay mercii, ihracatçının bağlı bulunduğu odadır. Önce EUR.1. Formu temin edilerek doldurulur ve buna dilekçe, gerçek fatura (Maliye Bakanlığında onaylı kontrol makbuzu veya noter tasdikli ticari fatura) ve talepname eklenerek odaya müracaat edilir.

Sağlık Sertifikası

İhraç konusu malın sağlık koşullarına uygun olup olmadığını gösteren belge niteliğindedir. Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığı ya da üniversitelerin ilgili bölümlerinden alınmaktadır.

Analiz Raporu

Tahili gerektiren, özellikle gıda ve kimyasal maddelerde gerekli olabilmektedir. Genelde üniversitelerin ilgili bölümlerince hazırlanmaktadır.

Koli Müfredat Listesi

Koliye ait faturaya sığmayacak kadar kapsamlı bilgiler bu listeye dökülmektedir. Gümrüklerce ve hasar hâlinde sigorta şirketlerince talep edilmektedir.

Özcan Yener
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmen Yardımcısı

Geçici İthalat Rejimi

Bu yazımızda, Gümrük Mevzuatı'nda geniş kapsamlı yer verilen Geçici İthalat konusuna ana hatlarıyla değinmeye çalışacağız.

Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tâbi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Geçici İthalat İzininin Verilmesine İlişkin Şartlar

Geçici ithalat izni, eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine Gümrük İdarelerince verilir. İthal eşyası ile ilgili ayniyet tespitinin mümkün olmadığı hâllerde, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verilmez. Ancak, eşyanın veya yapılacak işin niteliği itibarıyla, ayniyet tespiti ile ilgili önlemlerin alınmamasının rejimin kötüye kullanılmasına sebep olmayacağı hâllerde, Gümrük İdareleri, vergilerin tümünü teminata bağlamak suretiyle geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verebilirler.

Geçici ithalat izni, Gümrük İdarelerince eşyanın geçici ithalat rejimi amacına uygun olması ve Gümrük Yönetmeliği Ek-55'te yer alan başvuru formunda belirtilen süre içinde eşyanın giriş ayniyetine uygun olarak gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tâbi tutulabileceğinin anlaşılması hâlinde verilir.

Geçici İthalatta Süre

İthal eşyasının yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tâbi tutulması için gerekli süreler, izin verilen kullanımın amacına uygun olacak şekilde Müsteşarlık tarafından belirlenir. Gümrük Kanunu'nun 131. maddesi uyarınca tespit edilecek özel süreler saklı kalmak üzere, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi azami yirmidört ay olarak belirlenir. Bununla birlikte, Gümrük İdareleri, ilgili kişinin de kabul etmesiyle daha kısa süreler saptayabilir.

Geçici ithalat rejiminin, başka bir şartlı muafiyet rejimine tâbi tutulmak üzere kapatılması ve bu eşya için aynı izin hak sahibi tarafından aynı amaçla tekrar geçici ithalat izni talep edilmesi hâlinde, geçici ithalat rejimi için daha önce verilen süre de dâhil olmak üzere, rejim altında kalma süresinin 24 ayı aşmaması gerekir. Bununla birlikte izin hak sahibinin talebi üzerine bu süre, eşyanın rejim altında kullanılmadığı süre kadar uzatılabilir.

Geçici İthal Edilen Eşya için Yurtta Kalış Süresinin Uzatılması

Geçici olarak ithal edilen eşyanın belirlenmiş süre içinde yeniden ihraç edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tâbi tutulması esastır. Ancak, izin hak sahibi tarafından rejim süresi içinde yazılı olarak rejime giriş Gümrük İdaresine veya eşyanın bulunduğu yere en yakın Gümrük İdaresine müracaat edilerek ek süre talep edilebilir. Ek süre talebi, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi de dikkate alınarak en geç otuz gün içinde, rejime giriş Gümrük İdaresince sonuçlandırılır.

Eşyanın rejim altında kalma süresinin verilecek ek sürelerle birlikte, Gümrük Kanunu'nun 130. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yirmidört aylık süreyi aşmaması esastır. Ancak, aşağıda belirtilen eşya için rejime giriş Gümrük İdaresi tarafından yirmidört ayı aşan süre uzatımı da yapılabilir:

- a) Özelliği nedeniyle mülkiyeti devredilemeyen eşya
- b) Yirmi dört aydan uzun süreli yatırımlarda kullanılan eşya

Kamu kuruluşları, belediyeler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşları ile yapılan sözleşmeye istinaden ticari amaçla kullanılmak üzere getirilen, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilmiş olan ambulans hava taşıtları, yangın söndürme hava taşıtları, zirai ilaçlama hava taşıtları ve sıhhi ilaçlama hava taşıtları ile bunların yenilenmesi, ayarı ve muhafazasına yönelik tamir ve bakım için gerekli olan yedek parça, aksesuar ve ekipmanlar.

Geçici İthal Edilen Eşyanın Yurtta Kalma Süresini Durduran Hâller

Geçici ithal edilen eşyanın yurt dışı edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tâbi tutulması için dış ticaret mevzuatı ya da sair mevzuat gereğince ibraz edilmesi gereken uygunluk belgesi, kontrol belgesi, ithal lisansı, izin yazısı, gözetim belgesi, tahlil raporu gibi belgelerin alınması veya buna ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi ya da kiralama kapsamı hava taşıtlarının iadesi için gereken teknik bakım süreci sırasında geçen süreler, işlem tarihinin başladığı tarihte durdurularak rejimde kalış süresinin hesaplanmasında göz önünde bulundurulmaz ve işlemin sonuçlandığı tarihten itibaren kalan süre verilir.

Geçici İthalata Konu Eşyanın İzin Süresi İçerisinde Yurt Dışı Edilmemesi Durumunda Cezai Müeyyide

Geçici ithalat rejimi çerçevesinde yurda ithal olunan eşyanın ya geçici ithalat rejimi altında kaldığı süre içerisinde ayniyet tespiti yapılmak suretiyle yeniden ihraç edilmesi ya da bu süre içerisinde gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tâbi tutulması (bir gümrük rejimine tâbi tutulabilir, serbest bölgeye konulabilir, yeniden ihraç edilebilir, imha edilebilir veya gümrüğe terk edilebilir) gerekmektedir. Aksi takdirde Gümrük Kanunu'nun 241. veya 238. maddeleri uyarınca para cezası uygulanmaktadır.

Tam Muafiyetten Yararlandırılacak Eşya

İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir. (Gümrük Kanunu, Madde 131)

Tam Muafiyet Suretiyle Geçici İthalatta Teminat Tutarı ve İstisnaları

Tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilecek eşyadan ithalat vergilerini karşılayacak tutarda teminat aranır.

2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 41. maddesi ile tam muafiyet suretiyle geçici ithalatta teminat aranmayacak eşya belirlenmiştir. Bu bağlamda, Gümrük Kanunu'nun 202. maddesi hükmü uyarınca;

a) Sözlü beyana konu olan eşya,

b) Yazılı beyana konu olan;

1) Türkiye Gümrük Bölgesi'nde meydana gelen kriz hâli nedeniyle bir kamu kuruluşu adına veya kamu kuruluşları tarafından yetkili kılınan kuruluşlar adına gönderilen yardım malzemeleri,

2) Hava, deniz veya demiryolu şirketlerine veya posta idarelerine ait olan ve bunlar tarafından uluslararası trafikte kullanılmak üzere üzerleri ayırt edici biçimde işaretlenmiş malzeme için teminat aranmaz.

Kısmi Muafiyetten Yararlandırılacak ve Yararlandırılmayacak Eşya (Gümrük Kanunu Madde 132)

Mülkiyeti, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve 131. madde uyarınca konulmuş hükümlere tâbi olmayan veya söz konusu hükümlere tâbi olmakla birlikte, tam muafiyet suretiyle geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları taşımayan eşyanın, kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanması mümkündür. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyaya ilişkin liste Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Kanunun 131 ve 132. maddeleri uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen kısmi muafiyetten yararlandırılmayacak eşya, tam muafiyetten de yararlandırılmaz.

Kısmi Muafiyet Suretiyle Geçici İthalatta Teminat ve Gümrük Vergisi (Gümrük Kanunu, Madde 133)

Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tâbi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması hâlinde alınacak vergiler tutarının %3'ü olarak tespit edilir. Söz konusu vergiler, eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir. Alınacak ithalat vergileri tutarı, uygulanacak faizler hariç olmak üzere, söz konusu eşyanın geçici ithalat rejimine tâbi tutulduğu tarihte serbest dolaşıma girmesi hâlinde alınacak vergileri aşamaz.

Teminatın Çözülmesi

Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından yeniden ihracından sonra teminatın çözülmesi için giriş işlemi yapan Gümrük İdaresine dilekçe ile başvurulması gerekir. Bu istek üzerine, geçici ithalat ve yeniden ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın şartlarına uygun olarak yeniden ihraç edildiğinin anlaşılması durumunda bu eşyaya ilişkin teminat çözülür.

Geçici İthal Eşyası İçin Gümrük Yükümlülüğü Doğduğunda Vergilendirme (Gümrük Kanunu, Madde 134)

İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilir. Ancak, tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması hâlinde, Gümrük Kanunu'nun 193. maddesinde belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır.

Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat hükümleri dışında herhangi bir nedenle ithal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğması hâlinde, yukarıdaki şekilde hesaplanan vergi tutarından Gümrük Kanunu'nun 133. madde hükümlerine göre (kısmi teminatta ödenen %3 oranında vergi) ödenen vergi miktarı düşülür.

Eşyanın Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine Tâbi Tutulması

Gümrük Kanunu'nun 181. maddesi gereğince, kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalatta gümrük yükümlülüğü gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başladığından, bu şekilde geçici ithaline izin verilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tâbi tutulması durumunda, Kanunun 133. maddesi uyarınca tahsil edilen miktar dışında kalan (kısmi muafiyet %3 oranındaki vergi) ithalat vergileri alınır. İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tâbi tutulması durumunda, kanunun 193. maddesi gereğince, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre tespit edilecek ithalat vergileri alınır. Kanunun 131. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen, sergilenmek veya satılmak amacıyla getirilen eşyanın, verilen süre bitiminden önce satılmak istenmesi durumunda serbest dolaşıma giriş rejimine tâbi tutulması gerekir. Bu durumda kanunun 193. maddesi gereğince, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre tespit edilecek ithalat vergileri alınır. Geçici ithalat rejimine

tâbi tutulan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tâbi tutulması durumunda ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir. Tam muafiyet suretiyle geçici ithalat izni verilen ticari kullanıma mahsus taşıtların serbest dolaşıma giriş rejimine tâbi tutulması durumunda eşyanın gümrük kıymeti, Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde tespit edilecek değerdir. Söz konusu standartlara göre tespit edilecek kıymet, taşıt araçlarının emsal kıymetinden düşük olamaz.

Geçici İthal Edilen Eşyanın Devrine İlişkin Hükümler

Geçici ithal edilen eşyanın Gümrük Yönetmeliği'nin 320. maddesi kapsamında devri mümkündür. Geçici ithalat eşyasının devri, 5353 ve 5358 rejim kodları oluşturulmak suretiyle kolaylaştırılmıştır. Geçici ithalat rejiminden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerin 83. madde uyarınca devri hâlinde, yeni hak sahibi, rejime ilişkin kalan süreyi 130. maddenin 3. fıkrası hükmü saklı kalmak üzere kullanabilir. Devir işleminin, aynı ay içerisinde, rejimi kısmi muafiyetle kullanmasına izin verilmiş iki kişi arasında gerçekleştirilmesi hâlinde, ilk hak sahibi söz konusu ayın tamamı için tahakkuk eden ithalat vergileri tutarını ödemekle yükümlüdür.

Geçici İthal Eşyasının Ayniyeti

Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tâbi tutulamaz. Gümrük İdareleri, rejim süresi içerisinde değişik aralıklarla eşyanın tahsis yerinde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme hakkına sahiptir.

Geçici İthalat Rejiminde Eşyanın Gümrük Beyanı

Geçici ithalat rejiminde eşya, yazılı beyan kapsamında gümrük beyannamesi ve sözlü beyan kapsamında sözlü beyan formu ile gümrüğe beyan edilir. Başka bir tasarruf

yoluyla beyan kapsamında iki hat sisteminin çalıştığı Gümrük İdarelerinde yeşil veya "beyana tâbi eşyam yoktur" hattından geçiş ve hat sisteminin çalışmadığı Gümrük İdaresinde beyan yapılmaksızın geçiş, gümrük beyanı hükmündedir. Ayrıca, Eşyaların Geçici Kabulü İçin ATA Karneleri Hakkındaki Gümrük Sözleşmesi veya Geçici İthalat Sözleşmesine taraf bir ülke tarafından düzenlenmiş, kapak sayfasının ilgili bölümü çıkış ülkesi gümrük yetkilileri tarafından onaylanmış ve Türkiye Gümrük Bölgesi'nde geçerli olduğu anlaşılan ATA Karnesi, gümrük beyanı için kullanılır.

Geçici İthalat Rejiminde Sözlü Beyana Tâbi Eşya

Geçici ithalat rejiminde hangi eşyanın sözlü beyana tâbi tutulacağı, Gümrük Yönetmeliği'nin 171. maddesi ile belirlenmiştir. Geçici ithalatta sözlü beyana tâbi eşya için Sözlü Beyan Formu'nun tescili, geçici ithalat rejimi kullanım izni hükmündedir. Sözlü beyana konu eşya için teminat aranmaz.

Geçici İthalat Rejiminde Başka Bir Tasarruf Yoluyla Beyan Edilebilecek Eşya

Geçici ithalat rejiminde başka bir tasarruf yoluyla beyana istisnai yazılı beyan hükümleri saklı kalmak kaydıyla Gümrük İdaresine yazılı veya sözlü olarak beyan edilmeyen ithal vergilerinden tam muafiyet suretiyle yolcular tarafından ithal edilen kişisel ve sportif amaçlı eşya konu olur. Bu eşyanın yeniden ihracı da aynı şekilde yapılır. Eşyanın, iki hat sisteminin çalıştığı Gümrük İdarelerinde yeşil veya "beyana tâbi eşyam yoktur" hattından geçirilmesi, hat sisteminin çalışmadığı bir Gümrük İdaresinden beyan yapılmaksızın geçirilmesi başka bir tasarruf yoluyla beyandır. Ancak, Gümrük Yönetmeliği'nin 183-185. maddelerinde yer alan koşulların yerine getirilmediğinin, yapılan inceleme sonucunda anlaşılması durumunda cezai işlem yapılır.

ATA Karnesi ile Beyan Edelin Eşyanın Yurtta Kalış Süresi ve Süre Uzatımı

Gümrük İdaresi, Eşyaların Geçici Kabulü için ATA Karneleri Hakkındaki Gümrük Sözleşmesi veya Geçici İthalat Sözleşmesi'ne taraf bir ülke tarafından düzenlenmiş, kapak sayfasının ilgili bölümü çıkış ülkesi gümrük yetkilileri tarafından onaylanmış ve Türkiye Gümrük Bölgesi'nde geçerli olduğu anlaşılan karneleri kabul eder. Geçici ithalatın ATA Karnesi kapsamında yapılması hâlinde, ayrıca başka bir belge ve teminat aranmaksızın işlem yapılır. Taraf olduğumuz uluslararası sözleşme hükümlerine göre düzenlenmiş ATA Karnesi'nin ibrazı rejim için izin talebi ve karnenin tescili ise, geçici ithalat rejimine giriş izni olarak kabul edilir. Gümrük İdaresi tarafından geçici ithalata konu eşyanın ATA Karnesi ile beyan edilmesi hâlinde, eşyaya karne geçerlilik süresini aşmayacak şekilde 4 Seri No'lu Gümrük Genel Tebliği (Geçici İthalat) ile öngörülen süreler kadar yurtta kalma süresi verilir.

ATA Karnesi'nin geçerlilik süresinden daha uzun bir süre eşyanın geçici ithalat rejimi altında kullanılmasının talep edilmesi hâlinde, mevcut karnenin süresi uzatılmayacağından, yeni bir ATA Karnesi ile kullanımına devam edilmesi mümkündür. Bu takdirde, mevcut karnenin geçerlilik süresi içinde karne hamili mevcut karne ile birlikte karneyi veren kuruluş tarafından yeniden düzenlenen ATA Karnesini, eşyanın bulunduğu yerdeki yetkili Gümrük İdaresine ibraz eder.

Geçici İthalat Rejiminden Yararlandırılmayacak Eşya

Aşağıda belirtilen eşya, tam muafiyetten yararlandırılmayacağı gibi kısmi muafiyetten de yararlandırılmaz:

- a) Türkiye'ye ithali yasak olan eşya
- b) Tüketilebilir nitelikteki eşya
- c) Ayniyet tespitinin yapılması mümkün olmayan eşya
- ç) Ülke ekonomisine zarar verebileceği Müsteşarlıkça belirlenecek eşya

